

Briselē, 10.6.2020.
COM(2020) 237 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

2020. GADA KONVERĢENCES ZIŅOJUMS

(sagatavots saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. panta 1. punktu)

{SWD(2020) 107 final}

ZIŅOJUMA MĒRĶIS

Ir paredzēts, ka euro ir vienotā valūta Eiropas Savienībā kopumā. Tagad to ik dienu eurozonā izmanto aptuveni 342 miljoni cilvēku 19 dalībvalstīs. Euro sniedz tādas praktiskus labumus kā stabilas cenas, zemākas darījumu izmaksas iedzīvotājiem un uzņēmumiem, pārredzamāki tirgi, kuros valda lielāka konkurence, un lielāks ES iekšējās un starptautiskās tirdzniecības apjoms. Euro ir arī otrā visvairāk izmantotā valūta pasaulē.

Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk “LESD”) 140. panta 1. punktā noteikts, ka Komisija un Eiropas Centrālā banka (ECB) vismaz reizi divos gados vai pēc dalībvalsts ar izņēmuma statusu¹ iesniegta pieprasījuma ziņo Padomei par panākumiem, ko šīs dalībvalstis guvušas, pildot savas saistības attiecībā uz ekonomiskās un monetārās savienības izveidi. 2018. gada maijā Komisija un ECB pieņēma jaunākos konverģences ziņojumus.

2020. gada konverģences ziņojums attiecas uz šīm 7 dalībvalstīm ar izņēmuma statusu: Bulgārija, Čehija, Horvātija, Polija, Rumānija, Ungārija un Zviedrija². Sīkākā vērtējums par konverģences stāvokli šajās dalībvalstīs ietverts dienestu darba dokumentā, kas papildina šo ziņojumu³.

LESD 140. panta 1. punktā ir ietverta prasība, ka ziņojumos jāiekļauj vērtējums par valsts tiesību aktu, tostarp valsts centrālās bankas statūtu, saderību ar LESD 130. un 131. pantu, kā arī ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtiem (turpmāk “ECBS/ECB statūti”). Ziņojumos, atsaucoties uz konverģences kritērijiem (cenu stabilitāte, publiskās finanses, valūtas kursa stabilitāte, ilgtermiņa procentu likmes), kā arī ņemot vērā citus LESD 140. panta 1. punkta pēdējā daļā minētos faktorus, arī jāvērtē, vai attiecīgajā dalībvalstī ir sasniegts augsts ilgspējīgas konverģences līmenis. Četri konverģences kritēriji ir sīkāk iztirzāti līgumiem pievienotajā protokolā (Protokols Nr. 13 par konverģences kritērijiem).

Finanšu un ekonomikas krīze 2008.–2009. gadā, kā arī valsts parāda krīze eurozonā atklāja noteiktus trūkumus ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) ekonomikas pārvaldības sistēmā un parādīja, ka tās instrumenti jānostiprina un jāizmanto plašāk. Lai nodrošinātu ilgspējīgu EMS darbību, Savienībā tika veikta vispārēja ekonomikas pārvaldības stiprināšana. Konverģences novērtējums tādējādi ir saskaņots ar plašāku Eiropas pusgada pieeju, kas integrēti pievēršas ekonomikas un nodarbinātības politikas problēmām, ar kurām EMS saskaras fiskālās stabilitātes, konkurētspējas, finanšu tirgus stabilitātes, ekonomikas izaugsmes un augsta nodarbinātības līmeņa nodrošināšanā. Pārvaldības galvenās reformas, ar kurām tika pastiprināts katras dalībvalsts konverģences procesa un tā ilgspējas novērtējums, cita starpā bija pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras stiprināšana ar Stabilitātes un izaugsmes pakta 2011. gada reformu un jauni instrumenti makroekonomikas nelīdzsvarotības uzraudzības jomā. Konkrētāk, šajā ziņojumā ņemti vērā konstatējumi, kas izdarīti makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā⁴.

¹ Dalībvalstis, kuras vēl nav izpildījušas euro ieviešanai nepieciešamos nosacījumus, sauc par “dalībvalstīm ar izņēmuma statusu”. Dānija vienojās par nepiedalīšanās kārtību pirms Māstrihtas līguma pieņemšanas un nepiedalās EMS trešajā posmā.

² Dānija nav paudusi nodomu ieviest euro, tāpēc vērtējums uz to neattiecas.

³ Šajā ziņojumā izmantoti dati, kas apkopoti līdz 2020. gada 23. aprīlim. Konverģences vērtējuma pamatā ir dažādi ikmēneša konverģences rādītāji, kas ir aprēķināti par laiku līdz 2020. gada martam. Ziņojumā ir arī izmantota Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze un politikas norādījumi, kas sagatavoti saistībā ar Eiropas pusgadu, tostarp makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru.

⁴ Komisija 2019. gada decembrī publicēja jaunāko brīdināšanas mehānisma ziņojumu (BMZ) un 2020. gada februārī — attiecīgo padziļināto pārskatu rezultātus.

Šīs krīzes arī atklāja, ka pastāv problemātiskas saiknes starp valstu banku sektoriem un valdībām, un izraisīja lielu sadrumstalotību finanšu tirgos. Tika izveidota banku savienība, lai pārtrauktu šīs saiknes un novērstu sadrumstalotību, kā arī nodrošinātu labāku riska diversifikāciju dalībvalstīs un pienācīgu finansējumu Savienības ekonomikai. Līdz šim ir izveidoti vairāki svarīgi banku savienības elementi, t. i., vienots noteikumu kopums, vienotais uzraudzības mehānisms (VUM) un vienotais noregulējuma fonds (VNF). Dalībvalstis, kuras pieņem euro, piedalīsies arī banku savienībā. Iestāšanās banku savienībā ir process, kas ir atsevišķs no šajā ziņojumā īstenotās konverģences kritēriju izvērtēšanas.

Konverģences kritēriji

Lai pārbaudītu **valsts tiesību aktu**, tostarp dalībvalstu ar izņēmuma statusu valsts centrālās bankas statūtu, **saderību** ar LESD 130. pantu un atbilstību LESD 131. pantā paredzētajam saderības pienākumam, jāizvērtē monetārās finansēšanas aizlieguma (LESD 123. pants) un aizlieguma paredzēt privileģētu piekļuvi finanšu iestādēm (LESD 124. pants) ievērošana, saskaņība ar ECBS mērķiem (LESD 127. panta 1. punkts) un uzdevumiem (LESD 127. panta 2. punkts) un citi aspekti, kas attiecas uz valstu centrālo banku integrāciju ECBS.

Cenu stabilitātes kritērija definīcija ir iekļauta LESD 140. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā: *“augsts cenu stabilitātes līmenis; to konstatē, samērojot inflācijas līmeni attiecīgā valstī ar inflācijas līmeni, augstākais, trijās cenu ziņā stabilākajās dalībvalstīs.”*

Protokola par konverģences kritērijiem 1. pantā noteikts, ka *“cenu stabilitātes kritērijs (..) nozīmē, ka attiecīgajā dalībvalstī ir stabilas cenas un vienā gadā pirms novērtējuma vidējais inflācijas līmenis nepārsniedz 1,5 %, to samērojot ar, augstākais, tādu triju dalībvalstu datiem, kur cenu stabilitāte ir vislielākā. Inflāciju aprēķina, salīdzinot patēriņa cenu indeksus un ņemot vērā to, ka dažādās valstīs to nosaka dažādi”*⁵.

Prasība par ilgspēju nozīmē, ka apmierinošu inflācijas rādītāju pamatā būtībā jābūt resursu izmaksu līmenim un citiem faktoriem, kas ietekmē cenu izmaiņas strukturālā ziņā, nevis īstermiņa faktoru ietekmei. Tāpēc konverģences pārbaude ietver tādu faktoru novērtējumu, kam ir ietekme uz inflācijas prognozēm, un to papildina atsauce uz jaunākajām Komisijas dienestu inflācijas prognozēm⁶. Šajā sakarībā ziņojumā arī tiek vērtēts, vai valsts varētu sasniegt atsauces vērtību nākamo mēnešu laikā.

Aprēķinātā inflācijas atsauces vērtība 2020. gada martā bija 1,8 %, un 3 dalībvalstis ar vislabākajiem darbības rādītājiem bija Portugāle, Kipra un Itālija⁷.

Konverģences kritērijs, kas attiecas uz publisko finanšu stāvokli, LESD 140. panta 1. punkta otrajā ievilkumā ir definēts kā *“valsts finanšu stāvokļa stabilitāte; to konstatē, izejot no tā, vai ir sasniegts valsts budžeta stāvoklis bez pārmērīga deficīta, kā noteikts šā Līguma 126. panta 6. punktā.”*

Papildus tam Protokola par konverģences kritērijiem 2. pantā ir noteikts, ka šis kritērijs nozīmē to, ka *“novērtējuma brīdī uz dalībvalsti neattiecas atbilstīgi*

⁵ Cenu stabilitātes kritērija vajadzībām inflāciju aprēķina, izmantojot saskaņoto patēriņa cenu indeksu (SPCI), kas ir definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/792.

⁶ Visas inflācijas un citu mainīgo lielumu prognozes, kas sniegtas šajā ziņojumā, ir ņemtas no Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozes. Komisijas dienestu prognozes balstās uz virkni kopēju pieņēmumu attiecībā uz ārējiem mainīgajiem lielumiem un nemainīgas politikas pieņemumu, tajā pašā laikā ņemot vērā pietiekami detalizēti zināmus pasākumus.

⁷ 12 mēnešu laikposmā vidējais inflācijas līmenis bija attiecīgi 0,2 %, 0,4 % un 0,4 %.

126. panta 6. punktam pieņemtais Padomes lēmums par pārmērīgu budžeta deficītu.”

LESD 140. panta 1. punkta trešajā ievilkumā **valūtas kursa kritērijs** ir skaidrots šādi: “vismaz divus gadus attiecīgās valsts valūtas kursa svārstības palikušas Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānisma noteiktajās robežās, un šīs valsts valūta nav devalvēta attiecībā pret euro.”

Protokola par konverģences kritērijiem 3. pantā noteikts: “Kritērijs (..) dalībai Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānismā ir tāds, ka dalībvalsts vismaz divus gadus pirms novērtējuma bez lielām grūtībām ir ievērojusi paredzētās normālās svārstību robežas Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānismā. Proti, dalībvalsts šajā laikā pēc savas iniciatīvas nav devalvējusi savas valūtas oficiālo maiņas kursu attiecībā pret euro”⁸.

Attiecīgais valūtas kursa stabilitātes novērtēšanas 2 gadu periods šajā ziņojumā aptver laika posmu no 2018. gada 24. aprīļa līdz 2020. gada 23. aprīlim. Šajā valūtas kursa stabilitātes kritērija novērtējumā Komisija ņem vērā izmaiņas tādos papildu rādītājos kā ārvalstu valūtas rezerves un īstermiņa procentu likmes, kā arī politikas pasākumu, tostarp valūtas intervences un attiecīgos gadījumos starptautiskās finansiālās palīdzības, lomu valūtas kursa stabilitātes saglabāšanā. Patlaban neviena no šajā konverģences ziņojumā novērtētajām dalībvalstīm ar izņēmuma statusu nav iesaistīta VKM II. Par dalību VKM II pēc dalībvalsts pieprasījuma, savstarpēji vienojoties, lemj visi VKM II dalībnieki⁹. Šis ziņojums nav saistīts ar pievienošanās VKM II procesu, un tajā nav novērtētas dalībvalstu iespējas iestāties VKM II.

LESD 140. panta 1. punkta ceturtajā ievilkumā ir ietverta prasība, ka “stabilitāti attiecībā uz dalībvalsts ar izņēmuma statusu panākto konverģenci un tās dalību valūtas maiņas mehānismā” “atspoguļo **ilgtermiņa procentu likmes**.” Protokola par konverģences kritērijiem 4. pants arī nosaka, ka “procentu likmju konverģences kritērijs ir tāds, ka dalībvalsts vidējā nominālā ilgtermiņa aizdevumu procentu likme, kas pirms novērtējuma novērota vienu gadu, pārsniedz ne vairāk kā 2 procentu punktus likmēm, augstākais, trijās dalībvalstīs, kur cenu stabilitāte ir vislielākā. Procentu likmes mēra, par pamatu ņemot valsts ilgtermiņa obligācijas vai līdzīgus vērtspapīrus un ņemot vērā to, ka dažādās valstīs tās nosaka dažādi.”

Aprēķinātā procentu likmju atsauces vērtība 2020. gada martā bija 2,9 %¹⁰.

LESD 140. panta 1. punktā ir arī noteikta prasība ziņojumos ņemt vērā **citus faktorus**, kas ir nozīmīgi ekonomikas integrācijai un konverģencei. Minētie papildu faktori ietver tirgu integrāciju, tekošā konta maksājumu bilances attīstību, kā arī darbaspēka vienības izmaksu un citu cenu indeksu attīstību. Pēdējie no minētajiem faktoriem ir atspoguļoti cenu stabilitātes vērtējumā. Visi šie vērā ņemamie papildu faktori ir nozīmīgi rādītāji, ka dalībvalsts integrācija eurozonā varētu norisināties bez sarežģījumiem, un tie sniedz labāku priekšstatu par konverģences ilgtspēju.

Covid-19 pandēmija ir smags satricinājums, kas pašos pamatos ir iedragājis ES un tās dalībvalstu ekonomiku. Tādējādi tai varētu būt liela ietekme uz ekonomikas konverģences rādītājiem, kā dēļ varētu būt grūtāk izvērtēt konverģences ilgtspēju.

⁸ Izvērtējot atbilstību valūtas kursa kritērijam, Komisija pārbauda, vai valūtas kurss ir saglabājies tuvs valūtas kursa mehānisma II (VKM II) centrālajai likmei, bet vienlaikus var ņemt vērā valūtas kursa paaugstināšanās cēloņus saskaņā ar neoficiālās *ECOFIN* padomes Kopējo paziņojumu par pievienošanās valstīm un VKM II (2003. gada 5. aprīlis, Atēnas).

⁹ VKM II dalībnieki ir eurozonas finanšu ministrijas, ECB, eurozonai nepiederīgas VKM II finanšu ministrijas un centrālās bankas.

¹⁰ Atsauces vērtība 2020. gada martā ir aprēķināta kā vienkāršais vidējais rādītājs no vidējās ilgtermiņa procentu likmes Portugālē (0,5 %), Kiprā (0,8 %) un Itālijā (1,6 %), kam pieskaitīti divi procentpunkti.

Taču Covid-19 pandēmijas ietekme uz 2020. gada konverģences ziņojumā izmantotajiem vēsturiskajiem datiem ir maza. Tā galvenais iemesls ir ierobežojumi, kas saistīti ar ziņojuma robeždatumu (23. aprīlis), un tie līdzās Līgumā noteiktajām cenu stabilitātes un ilgtermiņa procentu likmes kritēriju aprēķina metodēm (t. i., jāizmanto viena gada vidējie rādītāji) nozīmē, ka attiecīgie dati tomēr lielā mērā atspoguļo situāciju pirms Covid-19 pandēmijas. Turklāt arī Komisijas jaunākais makroekonomikas nelīdzsvarotības novērtējums ir sagatavots pirms pandēmijas (sk. 3. zemspītras piezīmi).

Covid-19 pandēmijas ietekme uz šā ziņojuma elementiem, kas attiecas uz nākotnes norisēm, ir ņemta vērā, atsaucoties uz Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozē iekļauto informāciju, t. i., izmantojot visjaunāko pieejamo Komisijas prognozi. Šī prognoze ir pirmais visaptverošais Komisijas novērtējums par Covid-19 krīzes iespējamo ietekmi uz ekonomiku 2020. un 2021. gadā, un tāpēc ar to saistītā nenoteiktība ir lielāka nekā parasti¹¹. Turklāt 2020. gada 20. maijā Komisija Eiropas pusgada ietvaros ierosināja politikas norādījumus katrai dalībvalstij savos ieteikumos konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem (KVAI)¹². Tajos cita starpā ir atspoguļots fakts, ka 2020. gada 19. martā Komisija pauda viedokli, ka ir izpildīti nosacījumi, saskaņā ar kuriem Savienības iestādes var iedarbināt ES fiskālajā sistēmā paredzēto vispārējo izņēmuma klauzulu, un ka 2020. gada 23. martā dalībvalstu finanšu ministri tam piekrita, tādējādi atvieglojot iespēju īstenot ar budžetu saistītos pasākumus, kas nepieciešami, lai reaģētu uz Covid-19 krīzes ekonomiskajām sekām. vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšana ļauj uz laiku atkāpties no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai, ja tas neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā¹³.

1. BULGĀRIJA

Ņemot vērā juridiskās atbilstības un konverģences kritēriju izpildes novērtējumu, kā arī attiecīgos papildu faktoros, Komisija uzskata, ka Bulgārija nav izpildījusi nosacījumus euro ieviešanai.

Bulgārijas tiesību akts, konkrētāk, likums “Par Bulgārijas Nacionālo banku”, **nav pilnībā atbilstošs** LESD 131. pantā noteiktajam saderības pienākumam. Pastāv neatbilstības un nepilnības saistībā ar centrālās bankas neatkarību, monetārās finansēšanas aizliegumu un centrālās bankas integrāciju ECBS euro ieviešanas laikā, ņemot vērā uzdevumus, kas noteikti LESD 127. panta 2. punktā un ECBS/ECB statūtu 3. pantā.

Bulgārija neatbilst cenu stabilitātes kritērijam. Vidējais inflācijas līmenis Bulgārijā 12 mēnešu periodā līdz 2020. gada martam bija 2,6 %, kas ir augstāks par 1,8 % atsaucēs vērtību. Tomēr prognozēts, ka turpmākajos mēnešos tas tuvosies atsaucēs vērtībai.

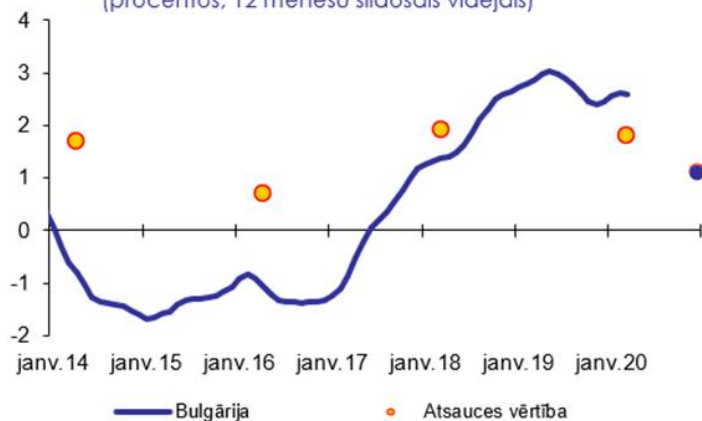
¹¹ Covid-19 krīzei varētu būt liela ietekme uz dalībvalstu ar izņēmuma statusu ekonomikas struktūrām arī pēc prognožu aptvertā laikposma, piemēram, tā varētu ietekmēt darbaspēka mobilitāti vai integrāciju globālajās vērtības ķēdēs. Tomēr šis ietekmes novērtējums neietilpst šā ziņojuma tvērumā.

¹² Skatīt https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/european-semester-timeline/eu-country-specific-recommendations_lv.

¹³ Papildu informācija: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2_en_act_part1_v3-adopted_text.pdf.

Gada SPCI inflācija pieauga no 1,7 % 2018. gada aprīlī līdz 3,7 % augustā un 2018. gada beigās atkal samazinājās līdz 2,3 %. Pēc tam 2019. gada aprīlī tā palielinājās līdz 3,1 % un septembrī atkal nokritās līdz 1,6 %. Tad inflācija atkal sāka augt un 2020. gada janvārī sasniedza 3,4 %. Inflācijas svārstību galvenais iemesls bija enerģijas un neapstrādātas pārtikas cenas. Pakalpojumi piedzīvoja spēcīgu inflāciju, kā viens no iemesliem bija straujais darbaspēka vienības izmaksu kāpums. Apstrādātas pārtikas cenas aizvien vairāk veicināja nominālās inflācijas pieaugumu, savukārt ar enerģiju nesaistītas rūpniecības preces to mazināja. Gada inflācija, sākot no 2020. gada janvāri, samazinājās un 2020. gada martā bija 2,4 %.

2.a diagramma. Bulgārija: inflācijas kritērijs kopš 2014. gada
(procentos, 12 mēnešu slīdošais vidējais)

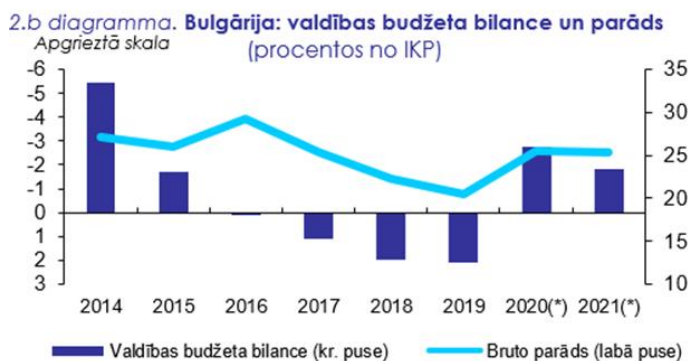

Piezīme: punkti 2020. gada decembrī norāda uz prognozēto atsauces vērtību un 12 mēnešu vidējo inflāciju valstī. Šīs vērtības Bulgārijā ir vienādas.
Avoti: Eurostat, Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Saskaņā ar Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozi 2020. gadā inflācija pazemināsies līdz 1,1 % un paliks tikpat augstā līmenī arī 2021. gadā. Paredzams, ka kopējā inflācija 2020. gadā būtiski samazināsies, jo pazeminās enerģijas cenas un ir krasi sarukusi pakalpojumu inflācija, kam pamatā ir samazinājies pieprasījums Covid-19 pandēmijas skartajās pakalpojumu nozarēs. Relatīvi zema cenu līmenis Bulgārijā (2018. gadā tas bija aptuveni 49 % no eurozonas vidējā līmeņa) norāda uz to, ka ilgtermiņā pastāv ievērojams potenciāls cenu līmeņa konverģencei.

Bulgārija ir izpildījusi publisko finanšu stāvokļa kritēriju. Uz Bulgāriju neattiecas Padomes lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Vispārējās valdības budžeta pārpalikums palielinājās no 1,1 % no IKP 2017. gadā līdz 2,0 % no IKP 2018. gadā un 2,1 % no IKP 2019. gadā. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozi, ja pieņem, ka politika nemainīsies, sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta bilance kļūs negatīva: -2,8 % no IKP 2020. gadā Covid-19 pandēmijas negatīvās ietekmes dēļ un -1,8 % no IKP 2021. gadā. Taču Bulgārijas valdība prognozē, ka valdības budžeta bilances deficīts būs nedaudz lielāks par 3 %. Komisija 2020. gada 20. maijā pieņēma ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, jo bija paredzams, ka tiks pārsniegta Līgumā noteiktā atsauces vērtība 3 % no IKP. Ziņojumā tika secināts, ka Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktais deficīta kritērijs ir izpildīts un Bulgārija 2020. gadā ir vienīgā ES valsts, kurā tas ir noticis. Valsts bruto parāda attiecība samazinājās no aptuveni 25 % no IKP 2017. gadā līdz 20,4 % no IKP 2019. gadā, bet ir paredzams, ka 2020. gadā tā pieaugs līdz 25,5 % no IKP un 2021. gadā saglabāsies 25,4 % apmērā no IKP. Bulgārijas fiskālā sistēma pēdējos gados ir stiprināta, un Bulgārijai ir saistoši starpvaldību Līgumā par

stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā (LSKP) paredzētie fiskālā pakta noteikumi.

(*) Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Avots: Eurostat, Komisijas dienesti.

Bulgārija nav izpildījusi valūtas kursa kritēriju. Bulgārijas leva nav iesaistīta VKM II. Bulgārija 2018. gada jūlijā paziņoja par savu nodomu ieviest elementus, kas nepieciešami, lai sekmīgi pievienotos VKM II. Lai nodrošinātu netraucētu pāreju uz VKM II un dalību tajā, Bulgārija apņēmas pirms pievienošanās VKM II īstenot vairākus pasākumus (t. i., iepriekšējās saistības) šajās sešās politikas jomās: banku uzraudzība, makroprudenciālais regulējums, nebanku finanšu sektora uzraudzība, maksātspējas regulējums, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas regulējums un valsts uzņēmumu pārvaldība. Pašlaik Bulgārija strādā, lai izpildītu šīs iepriekšējās saistības, ciešā sadarbībā ar Komisiju un ECB, kuras uzrauga progresu to īstenošanā. Bulgārijas Nacionālā banka (*BNB*) savu galveno mērķi — nodrošināt cenu stabilitāti — īsteno, izmantojot valūtas kursa enkuru valūtas nodrošinājuma sistēmas (*Currency Board Arrangement* — *CBA*) ietvaros. Bulgārija ievieša *CBA* 1997. gadā, piesaistot Bulgārijas levu Vācijas markai un vēlāk — euro. Divu gadu laikā, par kuriem veikts novērtējums, Bulgārijas levas kurss ir bijis pilnībā stabils attiecībā pret euro kursu atbilstoši *CBA* sistēmas darbībai.

Bulgārija ir izpildījusi ilgtermiņa procentu likmju konverģences kritēriju. Vidējā ilgtermiņa aizdevumu procentu likme Bulgārijā gada periodā līdz 2020. gada martam bija 0,3 %, kas ir daudz zemāka par 2,9 % atsaucis vērtību. Ilgtermiņa procentu likmes Bulgārijā samazinājās no 1,1 % 2018. gada maijā līdz 0,1 % 2020. gada februārī. Starpība starp to un Vācijas etalona obligāciju lielākoties bija aptuveni 60 bāzes punktu; ap 2018. gada oktobri starpība bija daudz zemāka, bet ap 2019. gada augustu tā bija augstāka. 2020. gada martā starpība bija aptuveni 70 bāzes punktu.

Ir izvērtēti arī **papildu faktori**, tostarp maksājumu bilances attīstība un tirgu integrācija. Bulgārijā pēdējos gados bija liels ārējais pārpalikums. Bulgārijas ekonomika ar tirdzniecības un ieguldījumu saikņu palīdzību ir labi integrējusies eurozonas ekonomikā. Pamatojoties uz izraudzītajiem rādītājiem, kas raksturo uzņēmējdarbības vidi, Bulgārijas rezultāti ir sliktāki nekā daudzām eurozonas dalībvalstīm. Problēmas ir saistītas arī ar iestāžu sistēmu, tostarp korupciju un valsts pārvaldes efektivitāti. Taču tiek veiktas darbības, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, jo īpaši attiecībā uz maksātspējas regulējumu un valsts uzņēmumu pārvaldību. Progress ir panākts arī finanšu sektora pārvaldības nostiprināšanā un neatrisināto regulējuma jautājumu izskatīšanā. Bulgārijas finanšu sektors ir labi integrējies ES finanšu sektorā, jo īpaši pateicoties tam, ka liela daļa tās banku pieder ārvalstu

īpašniekiem. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros tika konstatēts, ka par Bulgāriju ir jā sagatavo padziļināts pārskats. Pārskatā tika secināts, ka Bulgārijas makroekonomika nav nelīdzsvarota (ar to tika pārskatīts iepriekšējais secinājums par makroekonomikas nelīdzsvarotību).

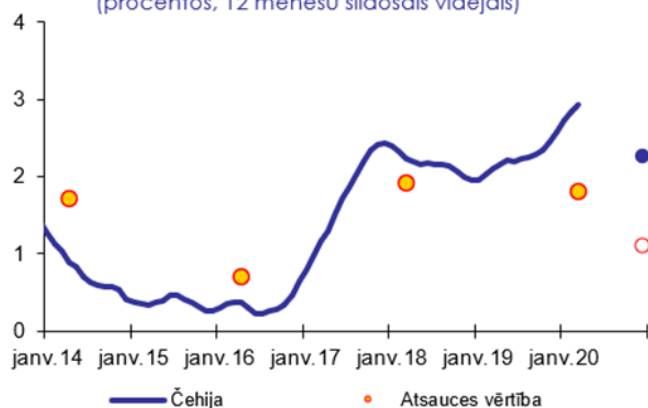
2. ČEHIJA

Ņemot vērā juridiskās atbilstības un konverģences kritēriju izpildes novērtējumu, kā arī attiecīgos papildu faktorus, Komisija uzskata, ka Čehija nav izpildījusi nosacījumus euro ieviešanai.

Čehijas tiesību akts, konkrētāk, Čehijas Nacionālās padomes Likums Nr. 6/1993 Coll. "Par Čehijas Nacionālo banku (*Česká národní banka*)" (ČNB likums) **nav pilnībā atbilstošs** LESD 131. pantā noteiktajam saderības pienākumam. Neatbilstības attiecas uz centrālās bankas neatkarību un centrālās bankas integrāciju ECBS euro ieviešanas laikā, ņemot vērā ČNB mērķus un ECBS uzdevumus, kas noteikti LESD 127. panta 2. punktā un ECBS/ECB statūtu 3. pantā. Turklāt ČNB likumā ir arī nepilnības saistībā ar monetārās finansēšanas aizliegumu un ECBS uzdevumiem.

Čehija neatbilst cenu stabilitātes kritērijam. Vidējais inflācijas līmenis Čehijā 12 mēnešu periodā līdz 2020. gada martam bija 2,9 %, kas ir daudz augstāks par 1,8 % atsauces vērtību. Sagaidāms, ka turpmākajos mēnešos tas saglabāsies krietni augstāks par atsauces vērtību.

3.a diagramma. Čehija: inflācijas kritērijs kopš 2014. gada
(procentos, 12 mēnešu slidošais vidējais)

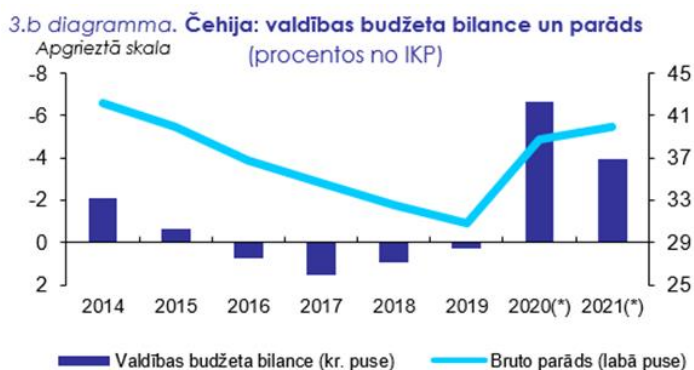
Piezīme: punkti 2020. gada decembrī norāda uz prognozēto atsauces vērtību un 12 mēnešu vidējo inflāciju valstī.
Avoti: Eurostat, Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Gada SPCI inflācijas līmenis pieauga no 1,6 % 2018. gada martā, kad tika veikts iepriekšējais novērtējums, līdz 2,4 % 2018. gada augustā. 2018. gada decembrī nokritusies līdz 1,6 %, SPCI inflācija 2019. gada laikā pakāpeniski pieauga. Tādējādi gada SPCI inflācijas līmenis vidēji bija 2,0 % 2018. gadā un 2,6 % 2019. gadā. Gada inflācijas kāpums 2019. gadā bija saistīts ar lielāku pārtikas un enerģijas cenu devumu inflācijas pieaugumā, kā arī lielāku cenu paaugstinājumu pakalpojumu nozarē. Gada inflācijas līmenis 2019. gada beigās ievērojami pieauga un 2020. gada sākumā saglabājās paaugstināts, kā galvenais iemesls bija pārtikas cenu kāpums, kas paaugstināja administratīvi regulētās cenas, un izmaiņas netiešajos nodokļos. Gada SPCI inflācija 2020. gada martā bija 3,6 %.

Ņemot vērā ar Covid-19 pandēmiju saistīto pieprasījuma samazinājumu, darba tirgus situācijas uzlabošanu un naftas cenu samazināšanos, Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozē paredzēts, ka gada SPCI inflācija būs vidēji 2,3 % 2020. gadā un 1,9 % 2021. gadā. Cenu līmenis Čehijā (2018. gadā tas bija aptuveni 69 % no vidējā eurozonas līmeņa) norāda uz to, ka ilgtermiņā pastāv potenciāls turpmākai cenu līmeņa konverģencei.

Čehija ir izpildījusi publisko finanšu stāvokļa kritēriju. Uz Čehiju neattiecas Padomes lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Vispārējās valdības budžeta bilanci 2019. gadā bija pārpalikums 0,3 % apmērā no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada pavasara prognozi, ņemot vērā Covid-19 krīzes ietekmi, gaidāms, ka vispārējās valdības budžeta bilance būs –6,7 % no IKP 2020. gadā un, ja politika nemainīsies, –4 % no IKP 2021. gadā. Komisija 2020. gada 20. maijā pieņēma ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, jo bija paredzams, ka tiks pārsniegta Līgumā noteiktā atsaucē vērtība 3 % no IKP. Ziņojumā tika secināts, ka Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktais deficīta kritērijs nav izpildīts. Ņemot vērā pašreizējo situāciju, Komisija uzskata, ka pašlaik nebūtu jāpieņem lēmums par to, vai Čehijai būtu jāpiemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Valsts bruto parāda attiecība 2019. gadā pazeminājās līdz mazāk nekā 31 % no IKP. Sagaidāms, ka tā palielināsies līdz 39 % no IKP 2020. gadā un līdz 40 % 2021. gadā. Čehijas valsts fiskālā sistēma ir labi attīstīta. Saistībā ar Covid-19 pandēmiju Parlaments nesēn operatīvi pieņēma tiesību aktu grozījumu, lai paaugstinātu strukturālā deficīta robežvērtību no 1 % līdz 4 % no IKP 2021. gadā un izmainītu korekcijas gaitu līdz 2027. gadam.

(*) Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Avots: Eurostat, Komisijas dienesti.

Čehija nav izpildījusi valūtas kursa kritēriju. Čehijas krona nav iesaistīta VKM II. Čehija izmanto mainīgā valūtas kursa režīmu, kas ļauj centrālajai bankai veikt intervences ārvalstu valūtu tirgū. Kronas kurss 2018. gada maijā bija aptuveni 25,6 CZK/EUR, un tas paaugstinājās tikai uz īsu laiku — pēc tam, kad ČNB 2018. gada otrajā pusē palielināja atsaucē likmes 4 reizes. Tas 2019. gada sākumā svārstījās salīdzinoši mazā amplitūdā ap 25,7 CZK/EUR un pēc tam 2019. gada septembrī samazinājās līdz 25,9 CZK/EUR (t. i., aptuveni par 1 %). Tad kronas vērtība pakāpeniski auga, līdz februārī sasniedza 25,1 CZK/EUR. Kad saistībā ar Covid-19 pandēmiju bija ieviesti pārvietošanās ierobežojumi, kronas vērtība būtiski samazinājās, un 2020. gada martā tā bija nedaudz augstāka par 26,6 CZK/EUR. Valsts un eurozonas īstermiņa procentu likmju starpība palielinājās no aptuveni 120 bāzes punktiem 2018. gada maijā līdz aptuveni 240 bāzes punktiem 2020. gada

martā. Divu gadu laikā pirms šā novērtējuma veikšanas kronas vērtība attiecībā pret euro samazinājās par 4,3 %.

Čehija ir izpildījusi ilgtermiņa procentu likmju konverģences kritēriju. Vidējā ilgtermiņa aizdevumu procentu likme Čehijā gada periodā līdz 2020. gada martam bija 1,5 %, kas ir zemāka par 2,9 % atsaucēs vērtību. Čehijas ilgtermiņa procentu likme nedaudz paaugstinājās no 1,9 % 2018. gada maijā līdz 2,1 % jūnijā. Līdz 2018. gada oktobrim tā saglabājās stabila 2,1 % līmenī, bet 2019. gada pirmajā pusē pakāpeniski pazeminājās līdz 1,4 %. 2019. gada augustā uz laiku nokritusies līdz 1 %, tā atkal pieauga, 2020. gada janvārī sasniedzot 1,6 %. Tā nesen pazeminājās un 2020. gada martā bija 1,3 %. Starpība, salīdzinot ar Vācijas etalona obligāciju, 2020. gada sākumā svārstījās aptuveni 190 bāzes punktu līmenī.

Ir izvērtēti arī **papildu faktori**, tostarp maksājumu bilances attīstība un tirgu integrācija. Čehijas ārējais saldo uzrādīja pārpalikumu 0,6 % apmērā no IKP 2018. gadā un 0,5 % apmērā no IKP 2019. gadā. Čehijas ekonomika ar tirdzniecības un ieguldījumu saikņu palīdzību ir cieši integrējusies eurozonā. Pamatojoties uz izraudzītajiem rādītājiem, kas raksturo uzņēmējdarbības vidi, Čehijas rezultāti ir aptuveni eurozonas dalībvalstu vidējo rādītāju līmenī. Čehijas finanšu sektors ir cieši integrējies ES finanšu sektorā, jo īpaši pateicoties tam, ka finanšu starpnieki lielā mērā pieder ārvalstu īpašniekiem.

3. HORVĀTIJA

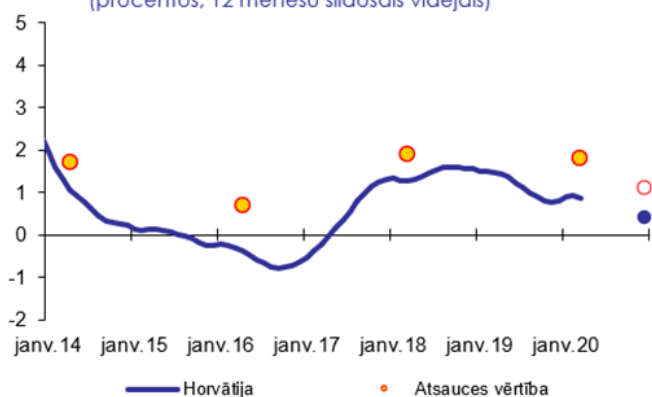
Ņemot vērā juridiskās atbilstības un konverģences kritēriju izpildes novērtējumu, kā arī papildu faktorus, Komisija uzskata, ka Horvātija nav izpildījusi nosacījumus euro ieviešanai.

Horvātijas tiesību akti pilnībā atbilst LESD 131. pantā noteiktajam saderības pienākumam.

Horvātija ir izpildījusi cenu stabilitātes kritēriju. Vidējais inflācijas līmenis Horvātijā 12 mēnešu laikā līdz 2020. gada martam bija 0,9 %, kas ir zemāks par 1,8 % atsauces vērtību. Sagaidāms, ka turpmākajos mēnešos tas saglabāsies zemāks par atsauces vērtību.

Gada inflācijas līmenis, 2018. gada jūlijā enerģijas, pakalpojumu un neapstrādātas pārtikas cenu paaugstināšanās dēļ uzkāpis līdz augstākajam — 2,2 % — rādītājam, pēc tam pazeminājās līdz mērenam rādītājam un 2019. gada jūnijā nokritās līdz zemam — 0,5 % — rādītājam. PVN samazināšana atsevišķiem neapstrādātas pārtikas produktiem 2019. gada pirmajā pusē pazemināja SPCI inflācijas līmeni, bet enerģijas cenu inflācijas līmenis pazeminājās līdz mērenam jau 2018. gada beigās un saglabājās zems visu 2019. gadu. PVN likmes izmaiņu ietekmei mazinoties, gada inflācijas līmenis 2019. gada pēdējā ceturksnī pakāpeniski pieauga. Sasniedzis augstāko rādītāju — 1,8 % — 2020. gada janvārī, tas nākamajos divos mēnešos enerģijas cenu krasā krituma dēļ būtiski samazinājās līdz 0,5 % 2020. gada martā.

4.a diagramma. Horvātija: inflācijas kritērijs kopš 2014. gada
(procentos, 12 mēnešu slidošais vidējais)

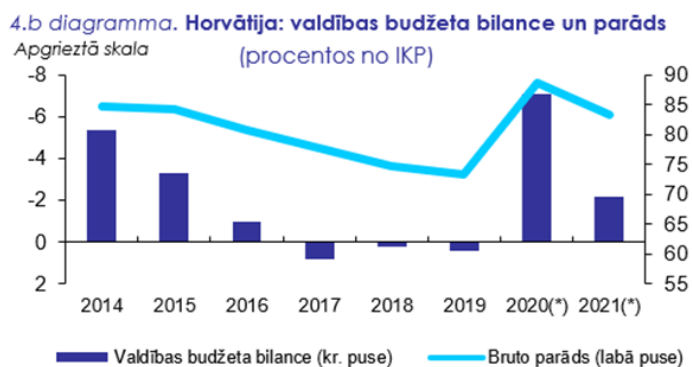

Piezīme: punkti 2020. gada decembrī norāda uz prognozēto atsauces vērtību un 12 mēnešu vidējo inflāciju valstī.
Avoti: Eurostat, Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Saskaņā ar Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozi, ņemot vērā to, ka 2020. gada pirmajā ceturksnī kopējais pieprasījums ir mazāks un naftas cenas ir samazinājušās, ir paredzams, ka SPCI inflācijas līmenis 2020. gadā pazemināsies līdz 0,4 %, bet pēc tam 2021. gadā nedaudz paaugstināsies līdz 0,9 %. Horvātijas cenu līmenis, kas 2018. gadā bija aptuveni 66 % apmērā no eurozonas vidējā līmeņa, liecina, ka ilgtermiņā pastāv potenciāls cenu līmeņa konverģencei.

Horvātija ir izpildījusi publisko finanšu stāvokļa kritēriju. Uz Horvātiju neattiecas Padomes lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Valdības budžeta bilance 2018. gadā bija nedaudz lielāka par nulli: +0,2 % no IKP. 2019. gadā tā palielinājās vēl mazliet līdz +0,4 % no IKP, neraugoties uz to, ka realizējās lielas iespējamās saistības, kas attiecās uz grūtībās nonākušām kuģu būvētavām.

Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozē ir paredzēts, ka vispārējās valdības budžeta bilance 2020. gadā noslīdēs līdz $-7,1\%$, jo ir būtiski pasliktinājusies makroekonomiskā perspektīva un ir paredzēts lielu fiskālo stimulu kopums nodarbinātības un tādu uzņēmumu atbalstam, kuru ieņēmumi ir izteikti samazinājušies Covid-19 pandēmijas dēļ. 2021. gadā valdības budžeta bilancei būtu jāuzlabojas līdz $-2,2\%$ no IKP, ja politika nemainīsies. Komisija 2020. gada 20. maijā pieņēma ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, jo bija paredzams, ka tiks pārsniegta Līgumā noteiktā atsauces vērtība 3% no IKP. Ziņojumā tika secināts, ka Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktais deficīta kritērijs nav izpildīts. Ņemot vērā pašreizējo situāciju, Komisija uzskata, ka pašlaik nebūtu jāpieņem lēmums par to, vai Horvātijai būtu jāpiemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Ir paredzams, ka vispārējās valdības parāds 2020. gadā pieaugs līdz gandrīz 89% no IKP, bet pēc tam atkal mazināsies, nokrītoties zemāk par 84% 2021. gadā. Horvātijas fiskālā sistēma joprojām ir salīdzinoši vāja, un attiecībā uz to ir jāveic turpmāki likumdošanas un īstenošanas pasākumi.

(*) Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.
Avots: Eurostat, Komisijas dienesti.

Horvātija nav izpildījusi valūtas kursa kritēriju. Horvātijas kuna nav iesaistīta VKM II. Horvātija 2019. gada jūlijā paziņoja par savu nodomu ieviest elementus, kas nepieciešami, lai sekmīgi pievienotos VKM II. Lai nodrošinātu netraucētu pāreju uz VKM II un dalību tajā, Horvātija apņēmas pirms pievienošanās VKM II īstenot vairākus pasākumus (t. i., iepriekšējās saistības) šajās sešās politikas jomās: banku uzraudzība, makroprudenciālais regulējums, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana, statistika, publiskā sektora pārvaldība un uzņēmējdarbības vide. Pašlaik Horvātija strādā, lai izpildītu šīs iepriekšējās saistības, ciešā sadarbībā ar Komisiju un ECB, kuras uzrauga panākumus to īstenošanā. Horvātijas Valsts banka izmanto stingri uzraudzītu mainīgā valūtas kursa režīmu, primārā mērķa — cenu stabilitātes — sasniegšanai kā galveno nominālo enkuru izmantojot maiņas kursu. Laikā no 2018. gada sākuma līdz 2020. gada sākumam kunas kurss pret euro lielākoties bija stabils un nedaudz svārstījās ap $7,44$ HRK/EUR; sezonāli (vasaras mēnešos) tas uz laiku mazliet pieauga, jo saistībā ar tūrisma nozari ieplūda ārvalstu valūtas. Covid-19 pandēmijas laikā 2020. gada martā kunas vērtība nedaudz samazinājās, sasniedzot apmēram $7,60$ HRK/EUR, kas bija aptuveni par 2% zemāks rādītājs nekā divus gadus iepriekš.

Horvātija ir izpildījusi ilgtermiņa procentu likmju konverģences kritēriju. Vidējā ilgtermiņa procentu likme Horvātijā 2020. gada martā bija $0,9\%$, kas ir daudz zemāka par $2,9\%$ atsauces vērtību. Horvātijas ilgtermiņa procentu likme 2018. gada laikā pakāpeniski pazeminājās. 2019. gada pirmajā pusē tā nokritās krasāk, un

2019. gada septembrī, kad Horvātijas kredītreitings, ņemot vērā valsts parādu, tika paaugstināts līdz investīciju kategorijai ar pozitīvu nākotnes novērtējumu, tā pat pazeminājās nedaudz zem 0,50 %. Nākamajos mēnešos tā svārstījās nedaudz virs 0,50 %, bet pēc tam 2020. gada martā Covid-19 uzliesmojuma laikā tā krasi pieauga gandrīz līdz 1 %, un starpība, salīdzinot ar Vācijas ilgtermiņa etalona obligāciju, palielinājās līdz 150 bāzes punktiem.

Ir izvērtēti arī **papildu faktori**, tostarp maksājumu bilances attīstība un tirgu integrācija. Horvātijas ārējais pārpalikums palielinājās no 3,3 % no IKP 2018. gadā līdz 4,5 % no IKP 2019. gadā, ko veicināja kapitāla un kārtējo pārvedumu bilances uzlabošanās. Horvātijas ekonomika ar tirdzniecības un ieguldījumu saikņu palīdzību ir labi integrējusies eurozonā. Pamatojoties uz izraudzītajiem rādītājiem, kas raksturo uzņēmējdarbības vidi, Horvātijas rezultāti ir sliktāki nekā daudzām eurozonas dalībvalstīm. Problēmas ir saistītas arī ar iestāžu sistēmu, tostarp regulējuma kvalitāti. Tomēr ir atjaunoti centieni uzlabot uzņēmējdarbības vidi, jo īpaši samazināt administratīvo slogu un regulatīvos ierobežojumus. Finanšu sektors ir cieši integrējies ES finanšu sistēmā, jo īpaši pateicoties tam, ka liela daļa finanšu starpnieku pieder ārvalstu īpašniekiem. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros tika konstatēts, ka par Horvātiju ir jā sagatavo padziļināts pārskats. Lai gan pārskatā tika konstatēts, ka Horvātijā joprojām pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība, krājumu nelīdzsvarotība pēdējos gados ir mazinājusies, pateicoties piesardzīgai fiskālajai politikai un tam, ka ir atsākusies izaugsme. Atlikusī neaizsargātība ir jo īpaši saistīta ar lielu valsts, privātā sektora un ārējo parādu mazas potenciālās izaugsmes apstākļos.

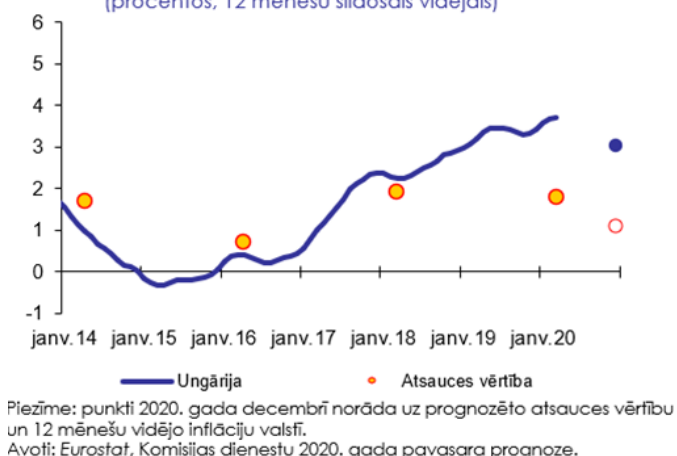
4. UNGĀRIJA

Ņemot vērā juridiskās atbilstības un konverģences kritēriju izpildes novērtējumu, kā arī attiecīgos papildu faktoros, Komisija uzskata, ka Ungārija nav izpildījusi nosacījumus euro ieviešanai.

Ungārijas tiesību akts, konkrētāk, likums “Par Ungārijas Nacionālo banku (*Magyar Nemzeti Bank — MNB*)”, **nav pilnībā atbilstošs** LESD 131. pantā noteiktajam saderības pienākumam. Neatbilstības jo īpaši attiecas uz *MNB* neatkarību, monetārās finansēšanas aizliegumu un centrālās bankas integrāciju ECBS euro ieviešanas laikā, ņemot vērā ECBS uzdevumus, kas noteikti LESD 127. panta 2. punktā un ECBS/ECB statūtu 3. pantā. Turklāt *MNB* likumā ir arī nepilnības saistībā ar *MNB* integrāciju ECBS.

Ungārija neatbilst cenu stabilitātes kritērijam. Vidējais inflācijas līmenis Ungārijā 12 mēnešu periodā līdz 2020. gada martam bija 3,7 %, kas ir daudz augstāks par 1,8 % atsaucis vērtību. Sagaidāms, ka turpmākajos mēnešos tas saglabāsies krietni augstāks par atsaucis vērtību.

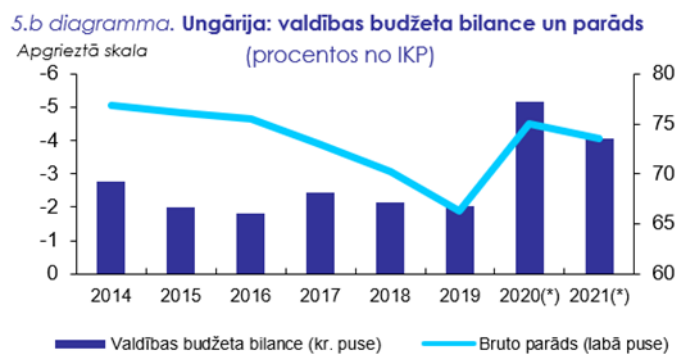
5.a diagramma. Ungārija: inflācijas kritērijs kopš 2014. gada
(procentos, 12 mēnešu slidošais vidējais)

Gada SPCI inflācija Ungārijā pēdējos divos gados pieauga plašā cenu kāpuma dēļ, atspoguļojot spēcīgo pieprasījuma palielinājumu un augošās darbaspēka vienības izmaksas. Neapstrādātas pārtikas un enerģijas cenas vairoja nominālā rādītāja svārstīgumu. Inflācija 2018. gada oktobrī pieauga līdz 3,9 %, bet pēc tam līdz 2018. gada beigām nokritās līdz mērenam 2,8 % rādītājam. 2019. gada maijā tā bija pieaugusi līdz 4 %, bet septembrī bija nokritusies līdz 2,9 %, pirms decembrī atkal uzkāpa līdz 4,1 %. Tādējādi gada SPCI inflācijas līmenis vidēji bija 2,9% 2018. gadā un 3,4% 2019. gadā. Straujā neapstrādātas pārtikas un enerģijas cenu kāpuma dēļ tas līdz 2020. gada janvārim pieauga vēl vairāk un 2020. gada martā bija 3,9 %.

Saskaņā ar Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozi sagaidāms, ka inflācija samazināsies līdz aptuveni 3,0 % 2020. gadā un līdz 2,7 % 2021. gadā, jo pazeminās naftas cena un Covid-19 radītā recesija, domājams, samazinās pamatinflāciju. Relatīvi zemais cenu līmenis Ungārijā (2018. gadā tas bija aptuveni 61 % no eurozonas vidējā līmeņa) norāda uz to, ka ilgtermiņā pastāv potenciāls turpmākai cenu līmeņa konverģencei.

Ungārija ir izpildījusi publisko finanšu stāvokļa kritēriju. Uz Ungāriju neattiecas Padomes lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Ungārijai kopš 2018. gada jūnija ir piemērotas vairākas būtiskas novirzes procedūras pēc kārtas. Vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 2,5 % no IKP 2017. gadā līdz 2,1 % no IKP 2018. gadā un 2019. gadā noslīdēja vēl vairāk — līdz 2,0 %. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozi sagaidāms, ka 2020. gadā Covid-19 krīzes dēļ tas palielināsies līdz 5,2 % no IKP, bet 2021. gadā samazināsies līdz 4,0 % no IKP, ja pieņem, ka politika nemainīsies. Komisija 2020. gada 20. maijā pieņēma ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, jo bija paredzams, ka tiks pārsniegta Līgumā noteiktā atsauces vērtība 3 % no IKP. Ziņojumā tika secināts, ka Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktais deficīta kritērijs nav izpildīts. Ņemot vērā pašreizējo situāciju, Komisija uzskata, ka pašlaik nebūtu jāpieņem lēmums par to, vai Ungārijai būtu jāpiemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Valsts bruto parāda attiecība 2019. gadā samazinājās līdz 66,3 % no IKP, un paredzams, ka 2020. gadā tā pieaugs līdz 75,0 % no IKP, bet 2021. gadā būs 73,5 % no IKP. Ungārijas fiskālā sistēma ir labi attīstīta ar stingriem noteikumiem un procedūrām parāda kontrolei visos vispārējās valdības līmeņos; tomēr Fiskālo jautājumu padomes iesaiste fiskālās politikas kontrolē un veidošanā ir vāja.

(*) Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.
Avots: Eurostat, Komisijas dienesti.

Ungārija nav izpildījusi valūtas kursa kritēriju. Ungārijas forints nav iesaistīts VKM II. Ungārija izmanto mainīgā valūtas kursa režīmu, kas ļauj centrālajai bankai veikt intervences ārvalstu valūtas tirgū. Ungārijas forinta kurss 2018. gada maijā bija aptuveni 317 HUF/EUR, bet 2018. gada septembrī tā vērtība nokritās līdz 325 HUF/EUR. Pēc tam tā pieauga, 2019. gada martā sasniedzot 316 HUF/EUR. Tad forinta vērtība pret euro kritās, jo *MNB* paziņoja par savu nodomu saglabāt atvieglinātus monetāros nosacījumus ilgāk nekā citas reģionālās centrālās bankas un inflācija pārsniedza tās mērķvērtību. Covid-19 uzliesmojuma laikā 2020. gada martā forints novājinājās vēl vairāk. Valsts un eurozonas īstermiņa procentu likmju starpība palielinājās no aptuveni 40 bāzes punktiem 2018. gada maijā līdz aptuveni 100 bāzes punktiem 2020. gada martā. 2020. gada martā forinta vērtība pret euro bija aptuveni par 10 % mazāka nekā pirms diviem gadiem.

Ungārija ir izpildījusi ilgtermiņa procentu likmju konverģences kritēriju. Vidējā ilgtermiņa aizdevumu procentu likme viena gada laikā līdz 2020. gada martam bija 2,3 %, tātad zemāka par 2,9 % atsaucis vērtību. Vidējā ilgtermiņa procentu likme mēneša griezumā pieauga no aptuveni 2,9 % 2018. gada maijā līdz aptuveni 3,7 % 2018. gada oktobrī, jo tika ņemts vērā augstāks forinta maiņas kursa risks. Pēc tam tā atkal sāka mazināties un 2019. gada decembrī nokritās līdz 1,9 %, atspoguļojot starptautiskās norises, proti, to, ka lielas centrālās bankas, atsākdamas peļņas meklējumus, vēl vairāk atviegloja monetāros nosacījumus. Covid-19 krīzes sākumā, 2020. gada martā, ilgtermiņa procentu likme pieauga līdz 2,4 % un ilgtermiņa starpība, salīdzinot ar Vācijas etalona obligāciju, sasniedza aptuveni 300 bāzes punktu.

Ir izvērtēti arī **papildu faktori**, tostarp maksājumu bilances attīstība un tirgu integrācija. Ārējais saldo galvenokārt preču importa lielā pieauguma dēļ pēdējos divos gados pasliktinājās, bet saglabāja nelielu pārpalikumu. Ungārijas ekonomika ar tirdzniecības un ieguldījumu saikņu palīdzību ir cieši integrējusies eurozonā. Pamatojoties uz izraudzītajiem rādītājiem, kas raksturo uzņēmējdarbības vidi, Ungārijas rezultāti ir sliktāki nekā daudzām eurozonas dalībvalstīm. Ungārijas finanšu sektors ir labi integrējies ES finanšu sistēmā.

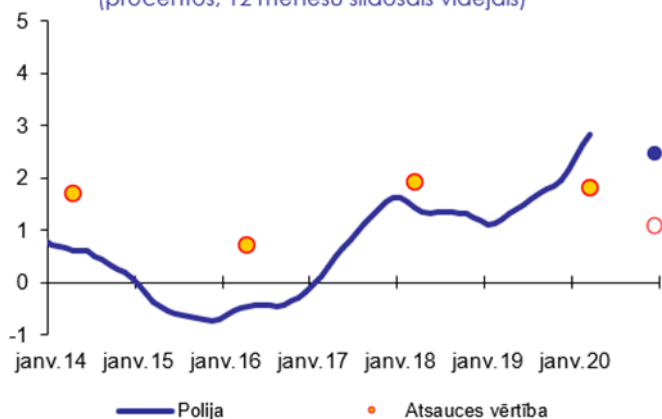
5. POLIJA

Nemot vērā juridiskās atbilstības un konverģences kritēriju izpildes novērtējumu, kā arī papildu faktoros, Komisija uzskata, ka Polija nav izpildījusi nosacījumus euro ieviešanai.

Polijas tiesību akti, konkrētāk, likums “Par Polijas Nacionālo banku (*Narodowy Bank Polski — NBP*)” un Polijas Republikas konstitūcija, **nav pilnībā atbilstoši** LESD 131. pantā noteiktajam saderības pienākumam. Neatbilstības attiecas uz centrālās bankas neatkarību, monetārās finansēšanas aizliegumu, kā arī centrālās bankas integrāciju ECBS euro ieviešanas laikā. Turklāt *NBP* likumā ir arī dažas nepilnības, kas saistītas ar centrālās bankas neatkarību un *NBP* integrēšanu ECBS euro ieviešanas laikā.

Polija neatbilst cenu stabilitātes kritērijam. Vidējais inflācijas līmenis Polijā 12 mēnešu periodā līdz 2020. gada martam bija 2,8 %, kas ir daudz augstāks par 1,8 % atsaucē vērtību. Sagaidāms, ka turpmākajos mēnešos tas saglabāsies krietni augstāks par atsaucē vērtību.

6.a diagramma. Polija: inflācijas kritērijs kopš 2014. gada
(procentos, 12 mēnešu slīdošais vidējais)

Piezīme: punkti 2020. gada decembrī norāda uz prognozēto atsaucē vērtību un 12 mēnešu vidējo inflāciju vairsi.
Avoti: Eurostat, Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

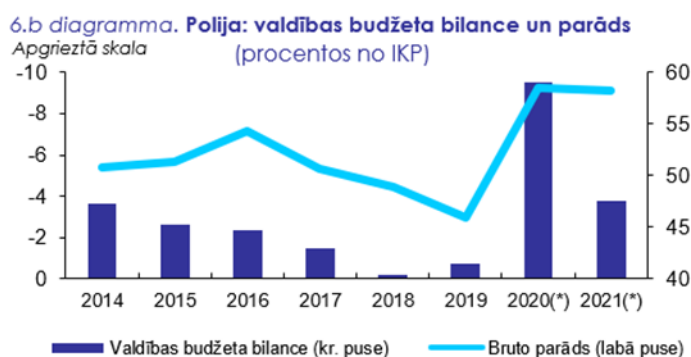
Gada SPCI inflācija 2018. gada septembrī bija pieaugusi līdz 1,5 %, bet 2019. gada janvārī atkal nokritās līdz 0,6 %. 2019. gada aprīlī tā bija pieaugusi līdz 2,1 %, bet novembrī pakāpusies vēl augstāk līdz 2,4 %, ko veicināja galvenokārt pakalpojumu inflācijas pieaugums, kā viens no iemesliem bija darbaspēka vienības izmaksu kāpums. 2019. gada beigās un 2020. gada sākumā gada inflācija krasi pieauga vēl vairāk, 2020. gada janvārī sasniedzot 3,8 %. Šī kopumā nepastāvīgā tendence ir skaidrojama ar spēcīgām enerģijas un neapstrādātas pārtikas cenu dinamikas svārstībām. Gada SPCI inflācija 2020. gada martā bija 3,9%.

Saskaņā ar Komisijas 2020. gada pavasara prognozi paredzams, ka inflācija pieaugs no 2,1 % 2019. gadā līdz 2,5 % 2020. gadā un 2,8 % 2021. gadā, ko galvenokārt veicinās pārtikas cenu pieaugums 2020. gadā un ekonomikas atveseļošana 2021. gadā. Relatīvi zema cenu līmeņa Polijā (2018. gadā tas bija aptuveni 56 % no eurozonas vidējā līmeņa) norāda uz to, ka ilgtermiņā pastāv ievērojams potenciāls cenu līmeņa konverģencei.

Polija ir izpildījusi publisko finanšu stāvokļa kritēriju. Uz Poliju neattiecas Padomes lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Vispārējās valdības

budžeta deficīts samazinājās no 1,5 % no IKP 2017. gadā līdz 0,2 % 2018. gadā. Deficīta attiecība pret IKP 2019. gadā samazinājās līdz 0,7 %, un saskaņā ar Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozi paredzams, ka 2020. gadā tā sasniegs 9,5 % un, ja pieņem, ka politika nemainīsies, 2021. gadā — 3,8 %, ko veicinās galvenokārt Covid-19 pandēmijas ietekme uz saimniecisko darbību un ekonomikas atbalsta pasākumi. Komisija 2020. gada 20. maijā pieņēma ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, jo bija paredzams, ka tiks pārsniegta Līgumā noteiktā atsauces vērtība 3 % no IKP. Ziņojumā tika secināts, ka Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktais deficīta kritērijs nav izpildīts. Ņemot vērā pašreizējo situāciju, Komisija uzskata, ka pašlaik nebūtu jāpieņem lēmums par to, vai Polijai būtu jāpiemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Tiek prognozēts, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP krietni palielināsies — no 46 % 2019. gadā līdz vairāk nekā 58 % 2021. gadā. Polijas valsts fiskālā sistēma kopumā ir stabila, un nepilnības galvenokārt ir tādās jomās kā budžeta plānošana un procedūras un neatkarīga uzraudzība.

(*) Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Avots: Eurostat, Komisijas dienesti.

Polija nav izpildījusi valūtas kursa kritēriju. Polijas zlots nav iesaistīts VKM II. Polija izmanto mainīgā valūtas kursa režīmu, kas ļauj centrālajai bankai veikt intervences ārvalstu valūtas tirgū. Zlota kurss pret euro pēdējos divos gados lielākoties svārstījās diezgan maz un bija aptuveni 4,3. 2018. gada jūlijā un 2019. gada augustā un septembrī, kad bija vērojamas ekonomikas attīstības palēninājuma pazīmes, zlota vērtība uz neilgu laiku bija salīdzinoši zema (4,35 PLN/EUR). Tam sekoja periods, kurā zlota vērtība atkal bija palielinājusies, un vidējais maiņas kurss 2020. gada janvārī, kad dažās lielās attīstītajās ekonomikās bija ieviesti monetāro nosacījumu atvieglojumi, bija 4,25 PLN/EUR. Covid-19 krīzes dēļ 2020. gada martā zlota vērtība nokritās līdz vidēji 4,4 PLN/EUR. Valsts un eurozonas īstermiņa procentu likmju starpība palielinājās no aptuveni 200 bāzes punktiem līdz aptuveni 210 bāzes punktiem 2019. gada jūlijā, bet 2020. gada martā samazinājās vidēji līdz aptuveni 190 bāzes punktiem. 2020. gada martā zlota vērtība pret euro bija aptuveni par 5 % mazāka nekā pirms diviem gadiem.

Polija ir izpildījusi ilgtermiņa procentu likmju konverģences kritēriju. Vidējā ilgtermiņa aizdevumu procentu likme viena gada laikā līdz 2020. gada martam bija 2,2 %, tātad zemāka par 2,9 % atsauces vērtību. Mēneša vidējā ilgtermiņa procentu likme laikā no 2018. gada maija līdz novembrim bija aptuveni 3,2 %, pirms tā pazeminājās līdz 2,7 % 2019. gada sākumā. 2019. gada vasarā tā nokritās vēl vairāk līdz aptuveni 2 %, un 2020. gada martā tā bija apmēram 1,8 %. Ilgtermiņa procentu

likmju starpība, salīdzinot ar Vācijas etalona obligāciju, 2020. gada martā bija apmēram 230 bāzes punktu.

Ir izvērtēti arī **papildu faktori**, tostarp maksājumu bilances attīstība un tirgu integrācija. Polijas ārējais saldo pēdējos divos gados uzrādīja pārpalikumu, ko veicināja pakalpojumu tirdzniecības bilances uzlabošanās. Polijas ekonomika ar tirdzniecības un ieguldījumu saikņu palīdzību ir labi integrējusies eurozonā. Pamatojoties uz izraudzītajiem rādītājiem, kas raksturo uzņēmējdarbības vidi, Polijas rādītāji ir eurozonas dalībvalstu vidējo rādītāju līmenī. Polijas finanšu sektors ir labi integrējies ES finanšu sektorā.

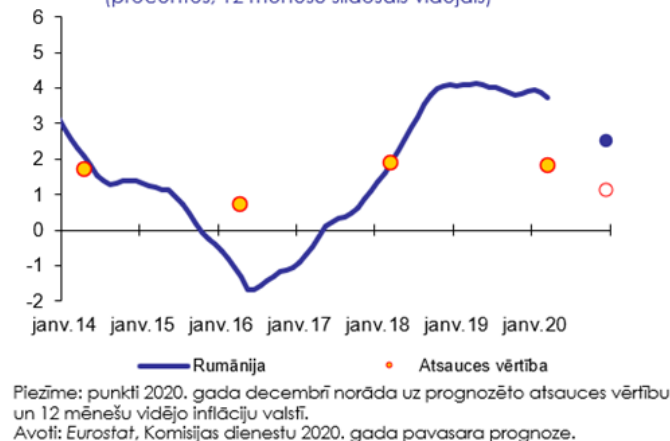
6. RUMĀNIJA

Ņemot vērā juridiskās atbilstības un konverģences kritēriju izpildes novērtējumu, kā arī papildu faktoros, Komisija uzskata, ka Rumānija nav izpildījusi nosacījumus euro ieviešanai.

Rumānijas tiesību akts, konkrētāk, Likums Nr. 312 “Par Rumānijas Bankas statūtiem” (*BNR* likums), **nav pilnībā atbilstošs** LESD 131. pantā noteiktajam saderības pienākumam. Neatbilstības attiecas uz centrālās bankas neatkarību, monetārās finansēšanas aizliegumu, kā arī centrālās bankas integrāciju ECBS euro ieviešanas laikā. Turklāt *BNR* likumā ir nepilnības saistībā ar centrālās bankas neatkarību un centrālās bankas integrāciju ECBS euro ieviešanas laikā, ņemot vērā *BNR* mērķus un ECBS uzdevumus, kas noteikti LESD 127. panta 2. punktā un ECBS/ECB statūtu 3. pantā.

Rumānija nav izpildījusi cenu stabilitātes kritēriju. Vidējais inflācijas līmenis Rumānijā 12 mēnešu periodā līdz 2020. gada martam bija 3,7 %, kas ir daudz augstāks par 1,8 % atsauces vērtību. Sagaidāms, ka turpmākajos mēnešos tas saglabāsies krietni augstāks par atsauces vērtību.

7.a diagramma. Rumānija: inflācijas kritērijs kopš 2014. gada
(procentos, 12 mēnešu slidošais vidējais)

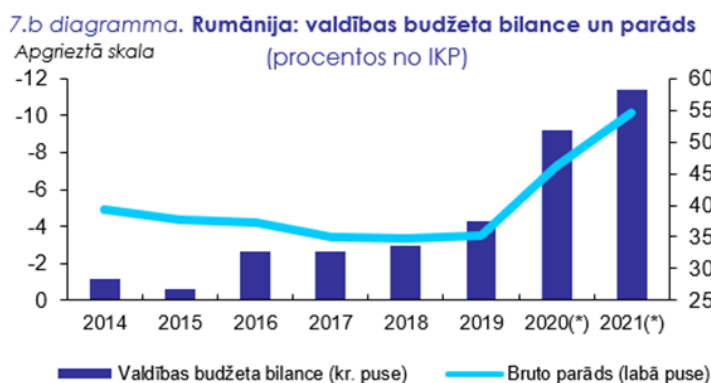

Gada SPCI inflācija Rumānijā 2018. gadā strauji palielinājās līdz 4,1 % un 2019. gadā saglabājās salīdzinoši augsta — vidēji 3,9 % līmenī —, ko veicināja noturīgs patērētāju pieprasījums. 2018. gada septembrī inflācija sasniedza augstāko rādītāju 4,7 %, jo izzuda iepriekšējo PVN samazinājumu ietekme, palielinājās globālās naftas cenas un tika atcelts 2017. gada janvārī noteiktais akcīzes nodokļu samazinājums. 2018. gada beigās inflācija bija pazeminājusies līdz 3,0 %, kā viens no iemesliem bija jēlnaftas starptautiskās cenas krasais kritums 2018. gada ceturtajā

ceturksnī. Pēc palielinājuma līdz 4,4 % 2019. gada aprīlī tā līdz 2019. gada oktobrim pazeminājās līdz 3,2 %, bet 2019. gada decembrī atkal pieauga līdz 4 %. Pirmajos trīs 2020. gada mēnešos inflācija samazinājās, un 2020. gada martā tā bija 2,7 %.

Saskaņā ar Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozi paredzēts, ka gada vidējais inflācijas līmenis pazemināsies līdz 2,5 % 2020. gadā un sasniegs 3,1 % 2021. gadā. Relatīvi zemais cenu līmenis Rumānijā (2018. gadā tas bija aptuveni 50 % no eurozonas vidējā līmeņa) norāda uz to, ka ilgtermiņā pastāv ievērojams potenciāls cenu līmeņa konverģencei.

Rumānija nav izpildījusi publisko finanšu kritēriju. Tā kā 2019. gadā tika pārsniegta Līgumā noteiktā deficīta robežvērtība, Padome 2020. gada 4. aprīlī sāka pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru attiecībā uz Rumāniju, nosakot, ka deficīta pārmērīgums ir jānovērš līdz 2022. gadam. Rumānijai kopš 2017. gada jūnija ir piemērotas vairākas būtiskas novirzes procedūras pēc kārtas, bet tā nav īstenojusi rezultatīvus pasākumus. Tādējādi vispārējās valdības deficīts pieauga no 2,9 % 2018. gadā līdz 4,3 % 2019. gadā, ko veicināja kārtējo izdevumu pieaugums un kapitālizdevumu atgriešanās ierastajā līmenī pēc iepriekšējiem gadiem, kad to apjoms bija nepieredzēti mazs. Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozē paredzēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pieaugs vēl vairāk — līdz aptuveni 9,2 % no IKP 2020. gadā un 11,4 % no IKP 2021. gadā, ja pieņem, ka politika nemainīsies. Pieauguma tendence, ko lielā mērā veicina ar likumu noteiktais pensiju palielinājums, pastiprināsies Covid-19 krīzes ietekmē. Tiek prognozēts, ka valsts parāda attiecība pret IKP palielināsies no 35,2 % 2019. gadā līdz aptuveni 46,2 % 2020. gadā un 54,7 % 2021. gadā. Lai gan Rumānijas tiesību aktu sistēma ir atbilstoša, tās fiskālās sistēmas īstenošanas rezultāti lielākoties ir bijuši vāji un kopš iepriekšējā ziņojuma nav uzlabojušies. Tas ir tāpēc, ka iestādes turpināja atkāpties no valsts fiskālajiem noteikumiem, tādējādi padarot tos neefektīvus.

(*) Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Avots: Eurostat, Komisijas dienesti.

Rumānija nav izpildījusi valūtas kursa kritēriju. Rumānijas leja nav iesaistīta VKM II. Rumānija izmanto mainīgā valūtas kursa režīmu, kas ļauj centrālajai bankai veikt intervences ārvalstu valūtu tirgū. Lejas kurss 2018. gadā bija vidēji 4,65 RON/EUR. Lejas vērtība pret euro laikā no 2019. gada janvāra līdz maijam samazinājās aptuveni par 1 %, bet pēc tam 2019. gada vasarā uz īsu brīdi tā piedzīvoja mērenu kāpumu, taču pēc 2019. gada oktobra atgriezās mērena samazinājuma tendence. Covid-19 uzliesmojuma laikā no 2020. gada februāra vidus līdz marta beigām lejas vērtība samazinājās aptuveni par 1,1 %. Trīs mēnešu procentu likmju starpība, salīdzinot ar euro, 2020. gada martā bija aptuveni

325 bāzes punkti (2018. gada jūlijā, kad starpība bija sasniegusi savu augstāko punktu, tā bija 370 bāzes punkti). 2020. gada martā lejas vērtība pret euro bija aptuveni par 3 % mazāka nekā pirms diviem gadiem.

Rumānija neatbilst ilgtermiņa aizdevumu procentu likmju konverģences kritērijam. Vidējā ilgtermiņa aizdevumu procentu likme Rumānijā gada periodā līdz 2020. gada martam bija 4,4 %, kas ir augstāka par 2,9 % atsauces vērtību. Ilgtermiņa procentu likmes pakāpeniski paaugstinājās no aptuveni 4,5 % 2018. gada aprīlī līdz 5,1 % 2018. gada jūlijā. Ilgtermiņa procentu likmes laikā no 2018. gada augusta līdz 2019. gada maijam saglabājās stabilas — vidēji aptuveni 4,8 % līmenī —, bet pēc tam sāka kristies un 2019. gada novembrī pazeminājās līdz 4,3 %. Šis samazinājums atspoguļoja lielu centrālo banku īstenotos monetārās politikas ierobežojumu atvieglošanas pasākumus, kas mazināja ilgtermiņa peļņu. Pastiprinoties Covid-19 krīzei, ilgtermiņa procentu likme 2020. gada martā paaugstinājās līdz 4,6 %, un ilgtermiņa starpība, salīdzinot ar Vācijas etalona obligāciju, tajā mēnesī sasniedza 510 bāzes punktu.

Ir izvērtēti arī **papildu faktori**, tostarp maksājumu bilances attīstība un tirgu integrācija. Rumānijas ārējais saldo 2017. gadā pirmo reizi piecu gadu laikā kļuva negatīvs, un tas turpināja pasliktināties vēl vairāk, 2018. gadā nokrītoties līdz –3,2 % no IKP un 2019. gadā — līdz –3,3 % no IKP, kas ir sliktākais rādītājs visu šajā ziņojumā analizēto valstu starpā. Saskaņā ar izraudzītajiem rādītājiem, kas raksturo uzņēmējdarbības vidi, Rumānijas rezultāti ir sliktāki nekā daudzām eurozonas dalībvalstīm. Regulējuma pastāvīgā neparedzamība ir bijusi viens no galvenajiem faktoriem, kas pēdējos gados ir negatīvi ietekmējuši uzņēmējdarbības vidi. Rumānijas finanšu sektors ir labi integrējies ES finanšu sektorā, jo īpaši pateicoties tam, ka liela daļa vietējo banku pieder ārvalstu īpašniekiem. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros tika konstatēts, ka par Rumāniju ir jāsaprot padziļināts pārskats. Pārskatā tika secināts, ka Rumānijā joprojām pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrētāk, tekošā konta deficīts 2019. gadā turpināja pieaugt, kamēr ekspansīvas fiskālās politikas un neparedzamas uzņēmējdarbības vides apstākļos turpināja uzkrāties ar izmaksu konkurētspēju saistīti riski.

7. ZVIEDRIJA

Nemot vērā juridiskās atbilstības un konverģences kritēriju izpildes novērtējumu, kā arī papildu faktorus, Komisija uzskata, ka Zviedrija nav izpildījusi nosacījumus euro ieviešanai.

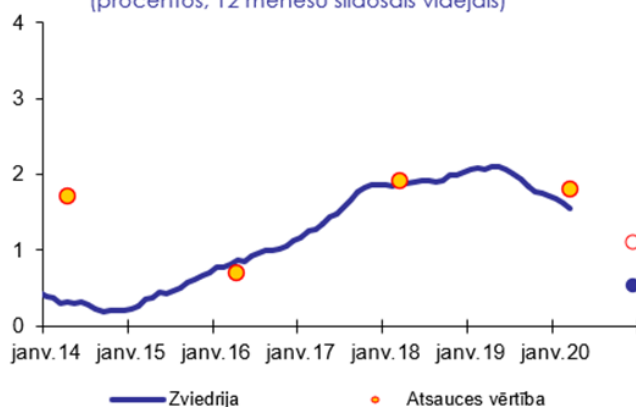
Zviedrijas tiesību akti, konkrētāk, likums “Par Zviedrijas Nacionālo banku (*Sveriges Riksbank*)”, valdības dokuments un Valūtas kursa politikas likums, **nav pilnībā atbilstoši** LESD 131. pantā noteiktajam saderības pienākumam. Pastāv neatbilstības un nepilnības saistībā ar centrālās bankas neatkarību, monetārās finansēšanas aizliegumu, kā arī centrālās bankas integrāciju ECBS euro ieviešanas laikā.

Zviedrija ir izpildījusi cenu stabilitātes kritēriju. Vidējais inflācijas līmenis Zviedrijā 12 mēnešu periodā līdz 2020. gada martam bija 1,6 %, kas ir zemāks par 1,8 % atsauces vērtību. Sagaidāms, ka turpmākajos mēnešos tas saglabāsies zemāks par atsauces vērtību.

Zviedrijas vidējais inflācijas līmenis 2019. gadā bija 1,7 %, kas ir zemāks nekā 2,0 % 2018. gadā. Neilgu laiku — 2019. gada aprīlī un maijā — inflācijas līmenis bija 2,1 %, bet pēc tam, septembrī, tas samazinājās līdz 1,3 %, un, novembrī uz īsu laiku atkal paaugstinājies līdz 1,8 %, tas vēlreiz nokritās līdz mērenam līmenim, ko veicināja ekonomikas izaugsmes palēnināšanās un krass enerģijas cenu kritums. Gada SPCI inflācija 2020. gada martā bija 0,8 %.

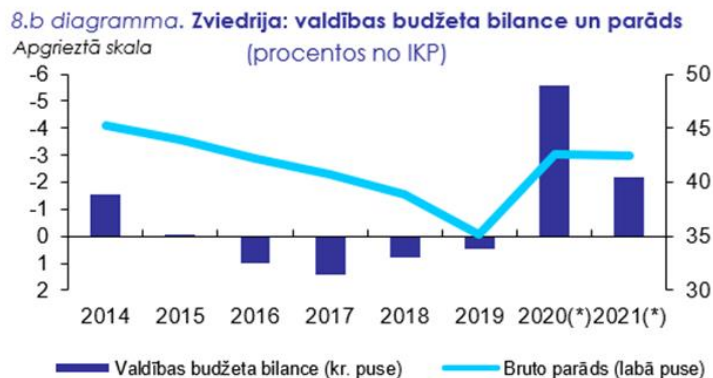
Paredzams, ka naftas cenas 2020. gadā mazinās SPCI, un gaidāms, ka algu pieaugums saglabāsies mērens, un tam vajadzētu būt vairāk nekā pietiekami, lai kompensētu gaidāmā kronas vērtības samazinājuma ietekmi. Tādēļ Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozē paredzēta 0,4 % vidējā gada inflācija 2020. gadā un 1,1 % — 2021. gadā. Cenu līmenis Zviedrijā ir relatīvi augsts (apmēram 116 % no eurozonas vidējā līmeņa 2018. gadā).

8.a diagramma. Zviedrija: inflācijas kritērijs kopš 2014. gada
(procentos, 12 mēnešu slidošais vidējais)

Piezīme: punkti 2020. gada decembrī norāda uz prognozēto atsauces vērtību un 12 mēnešu vidējo inflāciju valstī.
Avoti: Eurostat, Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Zviedrija ir izpildījusi publisko finanšu stāvokļa kritēriju. Uz Zviedriju neattiecas Padomes lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Vispārējās valdības budžeta pārpalikums nedaudz samazinājās no 0,8 % no IKP 2018. gadā līdz 0,5 % no IKP 2019. gadā, un tas atspoguļo jo īpaši ieņēmumu rādītāju pasliktināšanos reālā IKP pieauguma palēnināšanās dēļ. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognozi gaidāms, ka vispārējās valdības budžeta bilance Covid-19 krīzes dēļ būs $-5,6\%$ no IKP 2020. gadā un $-2,2\%$ 2021. gadā. Komisija 2020. gada 20. maijā pieņēma ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, jo bija paredzams, ka tiks pārsniegta Līgumā noteiktā atsauces vērtība 3 % no IKP. Ziņojumā tika secināts, ka Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktais deficīta kritērijs nav izpildīts. Ņemot vērā pašreizējo situāciju, Komisija uzskata, ka pašlaik nebūtu jāpieņem lēmums par to, vai Zviedrijai būtu jāpiemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. 2019. gadā vispārējās valdības bruto parāda attiecība pret IKP samazinājās līdz 35,1 %, un paredzams, ka 2020. gadā tā palielināsies līdz 42,6 % no IKP un 2021. gadā saglabāsies vairāk vai mazāk stabila 42,5 % apmērā no IKP. Zviedrijai ir spēcīga fiskālā sistēma, kura 2019. gadā tika reformēta, saglabājot galvenos iepriekšējās struktūras pilārus un spēcīnot sistēmu ar jauniem elementiem (piemēram, parāda enkuru — 35 % no IKP).

(*) Komisijas dienestu 2020. gada pavasara prognoze.

Avots: Eurostat, Komisijas dienesti.

Zviedrija nav izpildījusi valūtas kursa kritēriju. Zviedrijas krona nav iesaistīta VKM II. Zviedrija izmanto mainīgā valūtas kursa režīmu, kas ļauj centrālajai bankai veikt intervences ārvalstu valūtas tirgū. 2018.–2019. gadā turpinājās ilgstošā kronas vērtības samazināšanās tendence attiecībā pret euro. Tās vērtība samazinājās, neraugoties uz stingrāku monetāro nosacījumu ieviešanu (salīdzinājumā ar eurozonu) un to, ka 2019. gadā palielinājās 3 mēnešu *STIBOR* un *EURIBOR* starpība, kas 2018. gadā bija vidēji -7 bāzes punkti, bet 2019. gadā — vidēji 33 bāzes punkti. 2020. gada martā starpība bija aptuveni 65 bāzes punkti. Vērtība visā ziņojuma aptvertajā periodā nesamazinājās vienādi — 2019. gada oktobrī euro vērtība attiecībā pret kronu bija visaugstākā (10,80 SEK/EUR), bet pēc tam laikā no 2019. gada decembra līdz 2020. gada februārim tā nedaudz samazinājās līdz 10,5–10,6 SEK/EUR. Covid-19 krīzes dēļ kronas vērtība uz laiku spēcīgi nokritās. Divu gadu periodā līdz 2020. gada martam kronas vidējais kurss bija aptuveni 10,5 SEK/EUR, un tās vērtība attiecībā pret euro samazinājās par apmēram 7 %.

Zviedrija ir izpildījusi ilgtermiņa procentu likmju konverģences kritēriju. Vidējā ilgtermiņa procentu likme Zviedrijā viena gada laikā līdz 2020. gada martam bija $-0,1$ %, tātad krietni zemāka par 2,9 % atsaucēs vērtību. Zviedrijas ilgtermiņa procentu likmes mēneša griezumā sasniedza vēl nepieredzēti zemu vērtību ($-0,36$) 2019. gada augustā. Procentu likme pagājušā gada novembrī vērtās pozitīva, bet tad 2020. gada februārī atkal kļuva negatīva, nokrītoties līdz $-0,17$ % 2020. gada martā, Covid-19 krīzes laikā. Starpība, salīdzinot ar Vācijas etalona obligāciju, joprojām bija maza, lai arī tā, 2018. gadā samazinājusies, 2019. gadā nedaudz palielinājās. 2020. gada martā tā bija 37 bāzes punkti.

Ir izvērtēti arī **papildu faktori**, tostarp maksājumu bilances attīstība un tirgu integrācija. Zviedrijas ārējā saldo joprojām bija vērojams pārpalikums — 1,7 % apmērā no IKP 2018. gadā un 3,9 % apmērā 2019. gadā. Zviedrijas ekonomika ar tirdzniecības un ieguldījumu saikņu palīdzību ir labi integrējusies eurozonā. Pamatojoties uz izraudzītajiem rādītājiem, kas raksturo uzņēmējdarbības vidi, Zviedrijas rezultāti ir labāki nekā vairumam eurozonas dalībvalstu. Zviedrijas finanšu sektors ir labi integrējies ES finanšu sektorā. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros tika konstatēts, ka par Zviedriju ir jā sagatavo vēl viens padziļināts pārskats. Pārskatā tika secināts, ka Zviedrijā joprojām pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība, jo pārāk augstu novērtētās mājokļu cenas apvienojumā ar māsaimniecību parāda pastāvīgu pieaugumu rada haotiskas korekcijas riskus.